

Nebeski provodadžija Silazak Svetog Duha

Dela 2:1-36

Bgd 7.06.2020.

U vreme mog detinjstva i mladalačkog perioda, sekretar Saveza BC u Jugoslaviji bio je jedan (sada naravno pokojni) brat koji je putovanja po crkvama po Jugoslaviji koristio za dve svrhe. Prva je, naravno, bila vezana za njegovu sekretarsku službu i rešavanje važnih crkvenih pitanja, a druga svrha mu je bila – upoznavanje mladići i devojaka koji se nisu oženili ili udale do kasnijeg perioda u životu (a želeli su da stupe u brak). Pošto je on mnogo putovao po crkvama, znao je gde ima koji neoženjeni mladić, ili neudata devojka, pa ih je kasnije upoznavao. Zato su ga iz šale neki zvali baptistički provodadžija. U toj svojoj uporednoj službi, on je čak imao i uspeha, jer (koliko je meni poznato) nekoliko brakova je uspešno sklopljeno na taj način.

U duhovnom svetu, takođe, postoji duhovni, večni ili *nebeski provo-dadžija*. Verovali ili ne, to je – Sveti Duh. Ovaj naziv za Svetog Duha upotrebio je poznati teolog Dž.I. Paker u knjizi *U korak s Duhom*¹, a videćemo da taj izraz savršeno odgovara ulozi Svetog Duha među ljudima. Zato naslov ove moje propovedi za Duhove glasi: **Nebeski provodadžija**.

Sveti Duh je Bog (kao i Hristos) i, takođe je sišao s neba (kao i Hristos) i došao na zemlju, iz jednog ključnog razloga, a to je da ljude stalno okreće i usmerava prema Hristu. Duh pristupa svakom čoveku, na najrazličitije načine i govori mu: Znaš imam za tebe jednu strašnu priliku! Mladoženja je to kakvog ne možeš naći; boljeg, lepšeg i bogatijeg od njega nema. To je Isus Hristos! Prihvati ga i bićeš srećan, spasen i siguran. Ako hoćete odgovor na pitanje: Koji je glavni razlog zašto je Sveti Duh sišao na među ljude, taj je – da ljude uputi na Hrista, da nam posreduje Spasitelja.

Prevodioci Biblije, koji se trude da u svoje prevode uključe podnaslove, dobro čine, ali ti podnaslovi nekad znaju čitaoca da zavedu. Mislím da je to slučaj i sa ovim tekstom o silasku Svetog Duha. Većina prevodilaca deli ovaj tekst tako što prvu celinu (1-13. st.) naslovljava „Silazak Svetog Duha“ (ili neki sličan podnaslov), a sledeću celinu (14-36. ili 41. st.) naslovljavaju kao „Petrov govor“ ili „Petrova beseda“ i sl. Ovo nije pogrešno, ali zavodi; naročito one čitaocce koji ne razmišljaju o kontekstu.

Naime, ceo ovaj tekst druge glave, od 1-41. stiha je jedna celina i ceo govori o silasku Svetog Duha, razlozima za njegov silazak i posledicama njegovog silaska. Petrova propoved nije celina za sebe, nezavisna od prvog dela, koji govori o čudesnim znacima silaska. Zapravo, njegova propoved najviše predstavlja silazak Svetog Duha, jer ona taj događaj objašnjava i stavlja u najširi, biblijski i istorijski kontekst.

Razdvajanje prvog dela (koji govori o čudesnim manifestacijama kod silaska Sv. Duha), od Petrove propovedi, odvela je mnoge tumače (čak i profesio-nalne) na stramputicu i dovela do potpuno pogrešnih zaključaka: da se Sveti Duh ponovo i ponovo spušta na svakog pojedinca u istoriji na isti način kao što se spustio i na prvu crkvu, i da se taj događaj zove „druga milost“. Navodno, „prva milost“ je obraćenje, a „druga“ ispunjenje Duhom. To učenje ističe da sada, kad je Hristos otišao na nebo, nastupio je period Duha, i hrišćane sada ne vodi Hristos, nego Duh. Međutim, to nije biblijsko učenje. Biblijsko učenje je da celokupno delo spasenja, uključujući i stvaranje i život crkve, vodi Hristos – uz pomoć Svetog Duha. Sveti Duh je došao, ne da preuzme ulogu Hrista, već da još više ljudima ukaže na Hrista, da ih upućuje u svaku i najmanju istinu o Hristu.

Zapravo, o tome nam najviše govori Petrova propoved, pa čak i sama promena koja se desila s Petrom i tako dovela do ove propovedi. Samo nekoliko dana pre ovoga Petar se odrekao Isusa, poveo ostale apostole da se vrate svom starom zanatu, ribolovu, itd. Ali, sada, kad je Sveti Duh sišao na njega. Petar tumači svaki detalj iz

---

¹ Up. J.I. Packer, *Keep in Step with the Spirit. Finding Fullness in our Walk with God*, IVP, Leicester 1984., 2005., str. 77.

Starog zaveta kao kakav vodeći i vrhunski jevrejski rabin. Citira Joila i Davida i snažno poentira da se ono što su oni govorili odnosilo – na Hrista. Ko mu je to rekao? Samo Sveti Duh.

Duh Sveti je sišao na ljude da bi označio početak nove ere u Božijem planu spasenja i da bi rukovodio i upravljao tom novom erom spasenja, erom crkve, ali ne tako da bi preuzeo Hristovu ulogu, nego tako da bi još više istakao u prvi plan Hrista; da bi Hristos ljudima postao jasniji i prihvatljiviji; da bi shvatili neophodnost spasenja i svu Božiju ljubav koja se utelovila u Isusu Hristu. Zato je Duh provodadžija za Hrista. On ima posebnu moć da pristupi umu i srcu svakog čoveka, da mu objasni Hrista i da čovekovo srce okrene ka Hristu, da učini da čovek i shvati i zavoli Hrista. Pogledajte šta o tome kaže Jovan u svom Evanđelju 16:13-14 : „...*Kada dođe on – Duh Istine – upućivaće vas u svu istinu; jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti što čuje i navešćivaće vam ono što dolazi. (14) On će mene proslavljati jer će od mogega uzimati i navešćivati vama.*“ Stoga sam ja ovaj tekst podelio na sledeći način:

1) 1-13 Čudesni znaci dolaska Duha

2) 14-40 Svrha dolaska Duha

1. Čudesni znaci dolaska Duha (1-13)

Natprirodni znaci koji su pratili silazak Sv. Duha su mnoge hrišćane tokom istorije zbunjivali. Do najnovije zbunjenosti došlo je krajem 19. i početkom 20. veka unutar harizmatiskog pokreta. To se dešava uvek kada se znaci silaska Duha posmatraju zasebno i odvojeno od svrhe dolaska Duha. Ti znaci strahovito privlače pažnju čitaoca, i ako ih ne stavimo u kontekst Hristovog dela, što je njihova osnovna svrha, već ih posmatramo kao posledicu silaska Duha, onda ih stavljamo u pogrešan kontekst. Jer, i sam silazak Duha (kao što smo već rekli) je ovde prikazan u kontekstu Hristovog dela. Duh je sišao da podrži Hrista i njegovo delo.

Podsetimo se na prethodno poglavlje Dela. Pre svog vaznesenja Hristos je rekao svojim učenicima da će „*primiti silu Duha Svetoga koja će sići na vas i bićete mi svedoci u Jerusalimu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje*“. Šta kaže Hristos, čiji svedoci će oni biti? Kaže: bićete moji svedoci; ne svedoci Sv. Duha. Ali, tu ulogu svedokâ oni neće moći da obavljaju sami. Za to će im biti potrebna – sila Sv. Duha. Zato je Sveti Duh došao, da učenicima/hrišćanima obezbedi silu za svedočenje o Hristu. Ali, čemu onda oni čudesni znaci? Piše da su se pojavila 3 znaka: *huk, kao kad duva silan vetar, i ispuni svu kuću u kojoj su sedeli* (2); nešto slično *plamenim jezicima, koji se razdeliše... po jedan... na svakog od njih* (3); i *svi se ispuniše Svetim Duhom i počеше da govore drugim jezicima... kako im je Duh davao da govore* (4). Ova tri iskustva su izgledala kao prirodne pojave (vetar, vatra i govor), ali ipak, nisu bile prirodne, već natprirodne pojave. *Huk* nije bio vetar, nego je zvučao kao kad duva silan vetar. Ono što su videli nije bila *vatra* nego je ličilo na vatru. *Jezici* su zvučali kao uobičajeni jezici, ali to ipak nisu bili jezici kojima su se oni inače služili.² Ali, čemu onda ovi natprirodni znaci?

Svi ovi znaci su, takođe, služili da ukažu na Hrista i istaknu o njemu sve ono što je o njemu najavljeno u Starom zavetu i što je on sam o sebi govorio. Tako *huk... silnog vetra* najverovatnije predstavlja simbol *sile* koju je sam Hristos više puta najavio (Lk. 24:29; Dela 1:8), tj. sile koja dolazi sa Duhom. Pod *ognjenim* ili *plamenim jezicima* se ne misli na ono što kaže kasnije, a što se odnosi na govorne jezike. *Ognjeni* ili *plameni jezici* su najverovatnije simbol *čistote* (kao živo ugljevlje koje je očistilo Isaiju, 6:6-7), jer da bi mogli da budu svedoci za Isusa, morali su da budu očišćeni i pripremljeni za to. Tek na kraju Luka govori o govornim jezicima. Međutim, i tu treba biti pažljiv i gledati šta tekst, zapravo, kaže.

Slušaoci koji su tada bili okupljeni u Jerusalimu bili su Jevreji, a ne paganski narodi koji govore raznim jezicima. Pogledajte šta piše u 5. stihu: *A u Jerusalimu su boravili pobožni Judeji iz svakog naroda pod nebom*. Zašto je ovo važno da uočimo?

---

² Up. Stot, Dela, str. 62.

Zato što je iz toga očigledno da nije postojala potreba da apostoli govore drugim jezicima da bi ih ovi ljudi razumeli. Svi su oni govorili jevrejski. Zašto su im, onda, bili potrebni drugi jezici? Zbog Starog zaveta i svega onoga što je u njemu rečeno za Hrista, i zbog Jevreja koji nikako nisu mogli da shvate da je njihov Mesija, u stvari, Spasitelj svih naroda. Upravo zbog toga je od ogromne važnosti Petrova kasnija propoved. Jer, u njoj Petar tumači proroka Joila koji najavljuje da će Hristov dolazak ukloniti sve društvene prepreke koje su u Starom zavetu postojale. Tj. neće više biti važno da li je neko Jevrejin ili pripadnik nekog drugog naroda. Hristova poruka će se odnositi na sve. Neće više biti važan pol (da li je neko muško ili žensko), jer proričaće i „sinovi“ i „kćeri“. I neće više biti važan društveni status, jer će proricati i „sluge“ i „sluškinje“ (18).

Dodatna slika pojave jezika bila je ta da se u Starom zavetu već desilo nešto slično sa jezicima, ali suprotno od ovoga što se desilo ovde. Nakon Potopa, ljudi su se udružili protiv Boga, započinjući da grade Vavilonsku kulu. Bog im je onda pobrkao jezike, pa su među njima nastupili potpuno rasturanje i nerazumevanje. Dolaskom Duha nastupio je obrnut proces: on je ljude iz svih naroda i jezika sjeдинio u Hristu.

2) Svrha dolaska Duha (14-40)

Već smo pomenuli da je Duh toliko prosvetlio Petra da je od njega, priprostog ribara i kukavice koji se odrekao Isusa – nakon što se na njega spustio Duh – on odjednom postaje i hrabar i veoma sposoban teolog i tumač Starog zaveta. On potpuno precizno aplicira Knjigu proroka Joila i Psalme 16. i 110. na Isusa i njegovu mesijansku službu.

Zanimljivo je kako Petar započinje svoju propoved. U 16. stihu on kaže: „*ovo je ono*“... i onda kaže šta je to „ono“. „Ono“ je što su o Hristu govorili Stari zavet i proroci. Primetite da u sred ovih zadivljujućih događaja silaska Duha, Petar ne propoveda o Duhu, već o Hristu. Čak je i Duh sišao zbog Hrista, da bi dao silu i znanje Petru da govori o Hristu. Petar sada govori u sili Duha, kojom je upravo bio ispunjen – govori o Hristu, za šta ga je Duh i osposobio.

Tako je i danas s nama hrišćanima. Nanovo-rođena osoba je rođena od Duha, prosvetljena od Duha i dana joj je sila Duha za svedočenje. Ali, ona ne govori o Svetom Duhu, nego Sveti Duh iz nje govori o Hristu. Zašto to? Upravo zbog onoga što je Hristos rekao u Delima 1:8 „Primićete Duha da biste mogli da svedočite o meni.“ Hrišćanin nije svedok za Svetoga Duha, već primalac i nosilac Duha radi svedočanstva za Hrista. Jer, Duh je zbog toga i došao.

Od 22-41. stiha Petar i dalje – u sili Duha – nastavlja da govori o Hristu, i to o njegovom *životu i službi, smrti, vaskrsenju, vaznesenju*, o njegovom *spasenju* i na kraju o *novoj zajednici spasenih* koja je njegovo telo, crkva.

Prema tome, ako dobro razumemo svrhu silaska Svetog Duha, onda ćemo se otvoriti za njega maksimalno da bismo od njega primili **prosvetljenje** o tome *ko je Isus Hristos* (da je on Božiji Sin i Božije rešenje za čovekov odnos sa Bogom); jasno **poznavanje istine** *zašto je on došao na svet* (da bi bio Spasitelj svih ljudi koji ga prihvataju i moj lični Spasitelj); u tom smislu, Duh je provodadžija između nas i Hrista: on je došao da nas zaljubi u Hrista); i na kraju, Duh je došao **da nas ispuni silom za svedočenje** o Hristu. Zato Isus kaže u Mateju 10:17-20 *Čuvajte se ljudi, jer će vas predavati sudovima i... sinagogama... (19) Kad vas predaju, ne budite zabrinuti kako ili šta ćete govoriti. Jer će vam se u onaj čas dati šta ćete govoriti. (20) Jer, nećete govoriti vi, nego Duh Oca vašega govori u vama!*“

Naravno, Novi zavet još mnogo govori o Duhu u poslanicama. Znamo da duh daje *rodove* Duha (ljubav, radost, mir...) da bismo mogli da služimo Bogu i da ga proslavljamo. Znamo, takođe, nam Duh daje *darove* da bismo učestvovali u izgradnji Hristovog tela, crkve. Bez Svetog Duha čovek nije Božije dete. Kako uopšte znamo da smo spaseni, da smo hrišćani? Jedino tako što nam to svedoči Duh, kao što piše u Rimljanima 8:15-16.

Zato slušajmo svoga nebeskog provodadžiju. On će nam često puta šapnuti (možda baš kad nam je to najviše potrebno): „Hristos te voli. On je za tebe umro.“ Poslušaj taj glas Duha. On će te, takođe, podsetiti: „Hristos želi nešto da ti poruči kroz svoju reč“ ili „Zašto zanemaruješ njegovu reč? Jer, ja mogu da te uvedem u svaku istinu tek kad ti odlučiš da tražiš tu istinu.“ Poslušaj ga i tad i počni da proučavaš Božiju reč i Duh će ti razjasniti duboke božanske istine o Hristu. Duh će te često povesti da nekome govoriš o Bogu. Poslušaj ga i prihvati taj izazov u molitvi, jer on će ti za to dati i snagu i reči, a to svedočanstvo će upotrebi za širenje Božijeg carstva i tako će se Bog proslaviti. Zato nas Božija reč, u 1. Solunjanima 5:19 poziva: „*Duha ne gasite!*“ i uverava nas: *A Bog je taj koji nas... učvršćuje u Hristu. On nas je pomazao i zapečatio i u naša srca stavio Duha kao zalog* (2. Kor. 2:21-22).

Braćo i sestre, mi smo zapečaćeni Duhom Božijim. Mi nemamo razloga da se plašimo ni čipovanja, ni bilo kakvog negativnog razvoja događaja u istoriji spasenja. Mi smo već njegovi. Mi smo već jednom nogom na nebu. Mi smo i gore i ovde. Gore smo zbog spasenja, a ovde smo zbog Božije svrhe i službe, sa silom Duha.